

CROATIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)
Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)
Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napišite komentar na jedan od navedenih tekstova:

1. (a)

Stari gospodin uzbuđeno ustane s klupe ispred vrtlareve kućice. Kroz prigušeni ruj jesenskog sutona gledao je kako mu preko travnjaka prilazi krasna djevojka, odjevena u laku bijelu haljinu kojoj su skuti lepršali u hod. Pri svakom pokretu njezine glave zalepršale su i svilene vrpce na čipkastom šeširiću.

5 - Marija Baškirčeva! Vi! - izusti zaneseno kao da ne vjeruje vlastitim očima. - Ne, nije moguće!
- Zašto ne, illustrissime? - stavši preda nj, vedro mu se obrati ona mila pojava. - Sami ste napisali da za nas postoji ono što primamo u dušu, da samo takvo jest uistinu naše te nas ne ostavlja ni u času smrti. Pa eto! Dodjoh, a Vi me prepoznajete makar se nikada nismo vidjeli.

10 - Da, napisao sam to što kazaste. No Vama se ni u snu ne bih nadao.
Djevojka se koketno nasmije.

- Neka Vas u tome ne ometa sitnica što je danas rujan tisuću devetsto trideset i četvrte, a mene na ovom svijetu nema još od osamdeset četvrte godine prošloga stoljeća. Tu biste malenkost trebali prevladati. Ne vjerujem da me niste sanjali još od onog članka koji ste 1902. objavili u 'Viencu' predstavljajući čitateljstvu moju tragičnu sudbinu. Prevelikim je čuvstvom
15 odisao.

Starom čovjeku od uzbuđenja popustiše koljena.

20 - Sjednite! - nježno ga uhativši za lakat, dama mu pomogne da se spusti na klupu. Sama je ostala stajati, štoviše prošetala je malim platom prema obližnjoj zgradi. - To je, dakle, Vaš castellum? Predivno! Vukla me želja da vidim Gredice. Jer Gredice - to ste Vi! - Ona rukom zabaci dugu kosu na ledja. - Osjećate li moju nazočnost?

- O, da!

- Ne sumnjam. Vi ste umjetnik, odgovarate na iole zamjetljiv dodir srodne duše. Bavili ste se i okultizmom. Čemu Vas onda začudjuje moja pojava, gospodine Gjalski?

25 - Ne začudjuje me, samo ćutim da je situacija pomaknuta. Ja sam starac suočen s osamdesetom godinom, a Vi ste mladi...

- Takva sam kakva sam bila u dvadeset i četvrtoj, kada sam...preminula. Sjetite se, ta pisali ste o mom životu i preranoj smrti. Bili ste od mene stariji šest godina, no sada su ti odnosi drukčiji jer ste Vi imali sreću da dugo poživite i jer ste još sada živi...premda...

Što: premda? - uznemiri se starac.

30 - Nemate slutnje o vremenu koje Vam je dano? - zagonetno se osmjehne Marija Baškirčeva i ustane ubrati žutu teju. - Boja moje ljubavi - reče usputno.

Nemam. Pretpostavljam, to bi moglo biti skoro, zato sam Vam zahvalan što ste me pohodili, fine finaliter.

35 - Jamačno slutnju tajite. Plemeniti gospodin, koliko znam, rođen je jednog petka u ponoć, u Geisterstunde¹. Predestiniran za mistiku i okultizam. Čitala sam Vaše tajanstvene priče.

- Ah, one nisu nastale iz osobite sklonosti, nego sam nakon smrti roditelja nastojao naći odgovor na pitanje jesam li ih zauvijek izgubio.

- I?

Gjalski ne odgovori. Buljio je u prikazu pred sobom.

Nada Iveljić: *Pojava Marije Baškirčeve u Gredicama, 1934. godine,*
u knjizi *Crne Rode*, Zagreb, 1994.

¹ Geisterstunde, njem. = sat duhova

- Što u ulomku pripada zbiljskom a što fantastičnom svijetu?
- Kakav se zaključak može izvući glede nekadašnjeg odnosa pisca i lika?
- Kakvim je stilom napisana zgoda?
- U koliko ulomak vjerno biografski prikazuje Gjalskoga?

1. (b)

A Roma Alla Romana

U Stocu jedi tovna ovna,
u Wallstreetu se hvali kintom,
žonglerka neka ljubi klovna,
a šinto¹ nek se ženi šintom.

5 Kad strana smrtnih zvana jača
- a bili knezi ili sebri -,
opredijeli se za mustača,
podnosje onda ni ti ne brij.

10 Bjelina puti kad se časti
kćer šetat vodi za mjeseca.
Kad štuju ljude crnje masti
na žar je daj ko pogan sveca.

15 U Alma-ati Alma-atac,
a u Osijeku budi Osječan,
sa tatom tat, sa platcem - platac,
O kako divno biti prosječan!

Ivan Slamnig: *Sabrane pjesme*, Zagreb, 1990.

---

¹ šinto = sljedbenik starojapanske vjere, šintoizma

- Koja područja zbilje sjedinjuje pjesma?
- Odredite isprepletanje horizontalnog i vertikalnog paralelizma.
- Kojim je tipom stiha napisana pjesma?
- Koji je zaključni smisao pjesme?